

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЕНЧУКОВА

« 18 » вересня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.021 Англійська мова і література
Освітня програма Середня освіта (мова і література англійська)
Курс 4
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна

Івано-Франківськ 2023/2024 н.р.

Програму розроблено:

Присянниковою Я. М., к. філол. н., доценткою, кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Програму розроблено на основі освітньої програми «Середня освіта (мова і література англійська)», затвердженої 30.08.2019 р. Вченою радою Херсонського державного університету.

Деканеса факультету _____

Ірина ГОШТАНАР

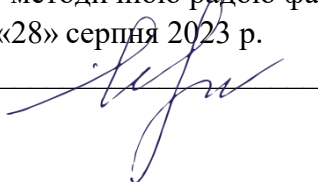
Затверджено на засіданні кафедри
англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Протокол № 1 від «25» серпня 2023 р.
Завідувачка кафедри

Юлія КИЩЕНКО

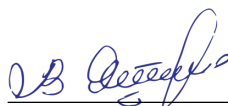
Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол №1 від «28» серпня 2023 р.

Голова ради _____

Ірина ГАЙДАЄНКО

Керівниця навчального відділу _____

Яценко В.Ф.

1. ВСТУП

Виробнича практика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здобувачів 4 курсу спеціальності 014 Середня освіта, 014.02 Мова і література є невід'ємною складовою частиною професійно-педагогічної підготовки фахівців і має на меті ознайомити їх зі змістом та реальними умовами майбутньої професійної діяльності. Вона сприяє вдосконаленню всієї системи методичної підготовки, розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх фахівців, їхньої ерудиції, вихованню в них подальшої активності в набутті професійних, перцептивних, проектувальних, адаптивних і пізнавальних умінь. Практика сприяє формуванню особистого стилю викладання, об'єктивній оцінці своїх можливостей, застосуванню різноманітних методів та прийомів навчання, сучасних педагогічних технологій.

Програма практики є основним навчально-методичним документом для студентів та керівників практики від навчального закладу та баз практики.

Здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає проходження студентами виробничої практики з першої іноземної мови та зарубіжної літератури тільки в середніх (5-9) класах ЗЗСО.

Термін проведення: 7 семестр, 8 тижнів 06.11-29.12.23 - денна форма (12 кредитів, 360 годин); 4 тижні 02.10-27.10.23 - заочна форма.

Бази практики – ЗЗСО (ліцеї, гімназії та інші заклади освіти державного підпорядкування м. Херсон).

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є формування й поглиблення фахових компетентностей, відповідних практичних навичок, ознайомлення безпосередньо на підприємстві, установі та організації з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання спеціальних вмінь та навичок, а також збирання фактичного матеріалу для виконання дипломних робіт (проектів). Мета виробничої практики першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначається характером майбутньої діяльності випускника спеціальності 014 Середня освіта, 014.02 Мова і література полягає в:

- формуванні умінь та навичок застосування теоретичних та прикладних знань в умовах реального педагогічного процесу;
- узагальненні і систематизації професійних знань, умінь та навичок студентів, підпорядкованих вирішенню головного завдання – комунікативної спрямованості навчання іноземної мови;
- формуванні вміння самостійно аналізувати твори митців слова та свідомо сприймати втілені в них естетичні та духовні цінності;
- стимулюванні науково-методичної творчості студентів, творчого ставлення до праці вчителя;
- підготовці до самостійної роботи у ЗЗСО.

Завдання практики:

- поглиблення теоретичних знань як з базових філологічних, так і психолого-педагогічних дисциплін;
- навчити планувати і реалізовувати основні види навчально-виховної роботи з учнями (проведення уроку, виховного заходу, факультативних занять, позакласної роботи з предмету, робота в якості класного керівника тощо);
- практичне оволодіння методами, прийомами, засобами і формами викладання мови і літератури у середніх класах, навичками роботи з навчально-методичною літературою;

- формування та закріплення у студентів-практикантів професійно-ціннісних якостей особистості вчителя;
- засвоєння на практичному рівні посадових функцій конкретного працівника освіти;
- збір матеріалів для продовження виконання дослідження з тематики випускної кваліфікаційної роботи.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами іноземної та державної мов.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.

ФК 2. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.

ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.

ФК 4. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови та світової літератури, другої іноземної мови.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 7. Здатність використовувати потенціал полілінгвальної підготовки для ефективного формування предметних компетентностей учнів.

ФК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.

ФК 11. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Базові знання філософії, культурології, історії української культури, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві, усвідомлення етичних цінностей, норм поведінки.

ПРН 2. Знання сучасних філологічних й дидактичних засад навчання іноземних мов і світової літератури та вміння творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН 3. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з іноземної мови та світової літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 4. Знання та вміння використовувати сучасні форми, методи й способи контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови та світової літератури, другої іноземної мови.

ПРН 5. Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.

ПРН 6. Знання сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології.

ПРН 7. Застосування сучасних методик й технологій (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 8. Уміння аналізувати, діагностувати та корегувати власну педагогічну діяльність з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ПРН 12. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн в історико-культурному контексті; володіння різними видами аналізу художнього твору, вміння визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 13. Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 14. Використання гуманістичного потенціалу рідної й англійської мов і світової літератури, другої іноземної мови для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 15. Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 16. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

ПРН 17. Знання вимог до безпеки життєдіяльності й готовність до охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Студент спеціальності 014.02 Середня освіта (мова і література англійська) під час виробничої (педагогічної) практики повинен оволодіти професійними вміннями та навичками:

- застосовувати теоретичні знання у практичному викладанні мови і літератури, планувати і виконувати навчально-виховну роботу з предмету з урахуванням традиційних методик та інноваційних педагогічних технологій;
- складати плани-конспекти уроків з мови і літератури різноманітних типів з урахуванням специфіки конкретної теми, розділу, твору, вікових та психологічних особливостей школярів;
- перевіряти та аналізувати класні і домашні завдання учнів;
- готувати та проводити позакласні заходи за фахом, виховну роботу у закріпленому класі;
- проводити та аналізувати уроки різних типів;

- допомагати вчителю у перевірці зошитів та щоденників учнів та у створенні дидактичного матеріалу, наочних засобів навчання;
- працювати в закріпленому класі під керівництвом педагога-наставника.

3.1. Види робіт під час практики

Відвідування уроків з англійської мови, світової літератури та спостереження за веденням навчального процесу в закріплених класах.

Вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя англійської мови, ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації.

Відвідування уроків англійської мови, світової літератури з метою вивчення їх структури, ефективних методів та прийомів навчання.

Ознайомлення з навчальними програмами з англійської мови, світової літератури. Вивчення структури та змісту основних підручників, опрацювання методичної літератури з предметів.

Надання допомоги в систематизації навчальної та методичної літератури кабінету англійської мови.

Розробка питань для анкетування учнів.

Проведення анкетувань та опитувань учнів з метою виявлення кола їхніх інтересів та уподобань. Обробка даних та інтерпретація.

Відвідування уроків англійської мови, світової літератури з метою поглиблення знань про види наочності та ТЗН, а також методів їх доцільного та ефективного використання.

Ознайомлення з критеріями оцінювання вмінь та навичок учнів з різних видів мовленнєвої діяльності. Застосування на практиці 12-бальної системи оцінювання.

Проведення пробних уроків задля апробації відомих сучасних методів, прийомів роботи, видів навчальної діяльності учнів на уроках англійської мови, світової літератури у 5-9 класах.

Спостереження за проведенням різних видів контролю. Ознайомлення з критеріями оцінювання самостійних та контрольних робіт.

Ознайомлення з видами інструктажів з техніки безпеки.

Ознайомлення з санітарно-гігієнічними вимогами до організації роботи ЗЗСО.

Ознайомлення з системою позакласної роботи з англійської мови у школі: з гуртками, секція, індивідуальними та масовими заходами.

Відвідування уроків англійської мови з метою складання уявлення про професійно-педагогічні вміння вчителя-предметника.

Проведення пробних уроків, спрямованих на визначення і вирішення навчальних, освітніх, розвиваючих та виховних цілей уроку.

Відвідування пробних уроків інших студентів-практикантів.

Вивчення принципів підбору вправ та завдань для домашнього виконання. Надання допомоги вчителю у перевірці домашніх завдань учнів.

Розробка завдань для різних видів контролю з урахуванням новітніх тенденцій у сфері перевірки знань (складання тестів для поточного та тематичного контролю).

Зміст роботи за тижнями доцільно спланувати так:

Зміст програми виробничої практики першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Заходи щодо виконання програми виробничої практики першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
I тиждень	

<p>Організація діяльності ЗЗСО. Система роботи школи. Внутрішкільний розпорядок.</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення сучасного ЗЗСО. Сучасні педагогічні технології та методи, прийоми навчання в ЗЗСО.</p> <p>Форми і принципи навчання в ЗЗСО. Передовий педагогічний досвід.</p> <p>Види планування навчальної діяльності. Календарно-тематичне планування з англійської мови.</p>	<p>Знайомство з адміністрацією бази практики, з особливостями організації навчально-виховної роботи в конкретному навчальному закладі, з керівниками від бази практики з фахових дисциплін.</p> <p>Складення уявлення про матеріально-технічну базу ЗЗСО, про оформлення та устаткування кабінетів англійської мови аудіо- та відеоапаратурою для проведення уроків.</p> <p>Розподіл за класами, за керівниками від бази практики за фахом студентів.</p> <p>Відвідування уроків з англійської/німецької мови, світової літератури та спостереження за веденням навчального процесу в закріплених класах.</p> <p>Вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя англійської/німецької мови, світової літератури, ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації.</p>
--	--

II тиждень

<p>Організація та забезпечення процесу навчання англійської/німецької мови в ЗЗСО.</p> <p>Навчальні програми для ЗЗСО з англійської мови, світової літератури. Основні підручники та методичні посібники з англійської/німецької мови, світової літератури для 5-9 класів.</p> <p>Роль і функції завідувача кабінетом англійської мови. Документація завідувача кабінетом.</p> <p>Методи вивчення інтересів, запитів учнів підліткового віку</p>	<p>Відвідування уроків англійської/німецької мови, світової літератури з метою вивчення їх структури, ефективних методів та прийомів навчання.</p> <p>Ознайомлення з навчальними програмами з англійської/німецької мови. Вивчення структури та змісту основних підручників, опрацювання методичної літератури з предмету.</p> <p>Знайомство з завідувачем кабінетом англійської мови. Бесіда з приводу його функціональних обов'язків. Надання допомоги в систематизації навчальної та методичної літератури кабінету.</p> <p>Розробка питань для анкетування учнів. Проведення анкетувань та опитувань учнів з метою виявлення кола їх інтересів та уподобань. Обробка даних та інтерпретація.</p>
--	--

<p>Змістовно-методичне та матеріально-технічне забезпечення проведення уроків з англійської/німецької мови, світової літератури. Наочність та ТЗН.</p>	<p>Відвідування уроків англійської/німецької мови, світової літератури з метою поглиблення знань про види наочності та ТЗН, а також методів їх доцільного та ефективного використання.</p>
<p>III-IV тижні</p>	
<p>Критерії оцінювання знань з певної теми. Система оцінювання знань з англійської німецької мов, світової літератури за 12-ти бальною системою</p> <p>Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках англійської/німецької мови у 5-9 класах.</p> <p>Контроль знань. Види контролю.</p> <p>Види інструктажів з техніки безпеки.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги до організації роботи учнів ЗЗСО.</p> <p>Позаурочна та позашкільна робота з фаху.</p>	<p>Ознайомлення з критеріями оцінювання вмінь та навичок учнів з різних видів мовленнєвої діяльності. Застосування на практиці 12-бальної системи оцінювання.</p> <p>Проведення пробних уроків задля апробації відомих сучасних методів, прийомів роботи, видів навчальної діяльності учнів на уроках англійської/німецької мови у 5-9 класах.</p> <p>Спостереження за проведенням різних видів контролю. Ознайомлення з критеріями оцінювання самостійних та контрольних робіт.</p> <p>Ознайомлення з видами інструктажів з техніки безпеки.</p> <p>Ознайомлення з санітарно-гігієнічними вимогами до організації роботи учнів ЗЗСО.</p> <p>Ознайомлення з системою позакласної роботи з англійської мови у ЗЗСО: з гуртками, секціями, індивідуальними та масовими заходами.</p>
<p>V-VI тижні</p>	
<p>Функції вчителя англійської/німецької мови.</p> <p>Типи уроків. Структура уроку.</p> <p>Домашнє завдання: об'єм, зміст, характер.</p>	<p>Відвідування уроків англійської/німецької мови з метою складання уявлення про професійно-педагогічні вміння вчителя-предметника.</p> <p>Проведення пробних уроків, спрямованих на визначення і вирішення навчальних, освітніх, розвиваючих та виховних цілей уроку.</p> <p>Відвідування пробних уроків інших студентів-практикантів.</p> <p>Вивчення принципів підбору вправ та завдань для домашнього виконання.</p>

<p>Різновиди контрольних робіт. Тематична атестація. Форми проведення тематичного заліку.</p> <p>Позаурочна та позашкільна робота з фаху.</p> <p>Методика використання наочності та ТЗН у освітньому процесі. Дидактичний та роздатковий матеріал. Технологія виготовлення навчально-методичних матеріалів.</p> <p>Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках англійської мови, світової літератури в 5-9 класах.</p> <p>Самоаналіз та аналіз уроку з англійської мови.</p>	<p>Надання допомоги вчителю у перевірці домашніх завдань учнів.</p> <p>Розробка завдань для різних видів контролю з урахуванням новітніх тенденцій у сфері перевірки знань (складання тестів для поточного та тематичного контролю)</p> <p>Ознайомлення з системою позакласної роботи з англійської мови у школі: з гуртками, секція, індивідуальними та масовими заходами.</p> <p>Надання допомоги вчителям так керівникові кабінету англійської мови з оформлення стендів, виготовлення таблиць та ілюстративного матеріалу.</p> <p>Опрацювання методичної та дидактичної літератури з метою підготовки матеріалів до проведення залікових уроків.</p> <p>Проведення залікового уроку з англійської мови</p> <p>Обговорення з вчителем та методистом проведеного уроку, врахування помилок ат визначення шляхів вдосконалення методики проведення уроків.</p> <p>Відвідання та аналіз залікових уроків інших студентів</p>
<p>VII тиждень</p>	
<p>Методика використання наочності та ТЗН в освітньому процесі. Дидактичний та роздатковий матеріал. Технологія виготовлення навчально-методичних матеріалів.</p> <p>Типи уроків. Структура уроку. Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках</p>	<p>Розробка та виготовлення наочних та дидактичних матеріалів для проведення залікового уроку з німецької мови.</p> <p>Консультація з методистом та вчителем-предметником з приводу визначення обсягу навчального матеріалу уроку та</p>

<p>англійської/німецької мови у 5-9 класах.</p> <p>Самоаналіз та аналіз уроку з німецької мови.</p> <p>Техніка безпеки та правила поведінки учнів. Види інструктажів.</p> <p>Форми, методи і прийоми проведення позакласних і позашкільних заходів з англійської мови для учнів 5-9 класів.</p>	<p>системи вправ і методів їх виконання.</p> <p>Проведення залікового уроку з німецької мови Обговорення з вчителем та методистом проведеного уроку, врахування помилок ат визначення шляхів вдосконалення методики проведення уроків.</p> <p>Відвідання та аналіз залікових уроків інших студентів</p> <p>Проведення інструктажів з учнями з приводу техніки безпеки та правил поведінки.</p> <p>Розробка та написання сценарію позакласного заходу з англійської мови.</p> <p>Залучення учнів до підготовчого етапу заходу, розподіл ролей та обов'язків.</p> <p>Проведення репетицій заходу. Здійснення контролю за ходом підготовки до заходу.</p>
<p>VIII тиждень</p>	
<p>Типи уроків. Структура уроку. Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках англійської/німецької мови в 5-9 класах.</p> <p>Самоаналіз та аналіз уроку зі світової літератури.</p> <p>Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках світової літератури в 5-9 класах.</p> <p>Форми, методи і прийоми проведення позакласних і позашкільних заходів з англійської мови для учнів 5-9 класів.</p> <p>Аналіз та самоаналіз позакласного заходу з фаху.</p> <p>Методи масового опитування та анкетування, цілеспрямованого спостереження. Методологія проведення педагогічного експерименту. Обробка та інтерпретація наукових даних в педагогічному дослідженні.</p>	<p>Консультація з методистом та вчителем-предметником з приводу визначення обсягу навчального матеріалу уроку та системи вправ і методів їх виконання.</p> <p>Проведення залікового уроку зі світової літератури.</p> <p>Обговорення з вчителем та методистом проведеного уроку, врахування помилок ат визначення шляхів вдосконалення методики проведення уроків.</p> <p>Консультація з учителем з приводу проведення позакласного заходу.</p> <p>Проведення позакласного заходу.</p> <p>Обговорення з учителем та методистом результатів проведення позакласного заходу з англійської мови/світової літератури.</p> <p>Підготовка та проведення опитування учнів з метою виявлення ступеня зацікавленості та вмотивованості вивчення</p>

Оформлення документації	<p>іноземних мов.</p> <p>Обробка та інтерпретація даних опитування.</p> <p>Складання звіту з педагогічної практики</p> <p>Подання методисту конспектів залікових уроків та сценарію позакласного заходу</p> <p>Підготовка до складання заліку з практики. Підготовка доповіді на підсумкову конференцію.</p>
-------------------------	--

3.2. Список рекомендованої літератури (навчально-методичні видання)

Основна

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2018. 590 с.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підруч. для студ. вузів / С. Ю. Ніколаєва [та ін.] ; ред. К. І. Онищенко. Вид.2-е перероблене і виправлене. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
3. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл., які навчаються за напрямом "Філологія". Дніпропетровський ун-т економіки та права. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2015. 246 с.
4. Тарнопольський О. Б. Рольові ігри : зб. рольових ігор для навч. англ. мови (рівень володіння англ. мовою В1-В2) : навч. посіб. / О. Б. Тарнопольський, Ю. В. Дегтярьова, В. С. Однорогова. Дніпропетр. ун-т економіки та права. Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2017. 123 с.
5. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів: навчально- методичний посібник / Редько В. Г., Полонська В.К., Басай Н.П. [та ін.]; за наук. ред. Редька В. Г. Київ: Педагогічна думка, 2018. 360 с.

Допоміжна

6. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф. Методика навчання іноземних мов і культур/ за заг. редакцією С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2018. 590 с.
7. Вишневецький О.І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2015. 206 с.
8. Євчук О., Доценко І. Бліц-контроль на уроках англійської мови. 4 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 64 с.
9. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник/ Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2019. 328 с.
10. Мисечко О.Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник-практикум для студентів. Житомир: Полісся, 2020. 256 с.

11. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справочное пособие / Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько и др. Минск: Высшая школа, 2015. 445 с.13.
12. Програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 2-12 класи. К.: Ірпінь, 2015.208 с.
13. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За заг. ред. І.В. Самойлюкевич. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2018. 152 с.
14. Morska L. I. Theory and practice of English teaching Methodology. Тернопіль: Астон, 2016. 248 с.

Інтернет-ресурси

16. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
17. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
18. Закон України «Про повну загальну систему освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
19. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і для шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10-11 класи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>
20. British Council. Teaching English. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/>
21. Шаблон для написання конспекту з англійської мови. URL: <https://naurok.com.ua/shablon-dlya-napisannya-konspektu-z-angliysko-movi-5173.html>
22. Сучасне викладання іноземних мов. План уроку. URL: <https://nus.org.ua/view/suchasne-vykladannya-inozemnyh-mov-plan-uroku/>

3.3. Методичні рекомендації

Виробнича практика студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література англійська) є завершенням вивчення дисциплін «Педагогіка та методика виховної роботи», «Практика усного та писемного мовлення», «Історія зарубіжної літератури», «Методика навчання англійської мови», «Методика навчання зарубіжної літератури». Під час практики студенти повинні розвинути свої індивідуальні здібності і закріпити навички професійної педагогічної підготовки, здобуті впродовж вивчення вищезгаданих дисциплін. Під час підготовки до проведення уроків студентам необхідно консультуватись з керівником практики та провідними викладачами курсу, які нададуть чіткі методичні рекомендації щодо їх організації та проведення, забезпечать необхідними методичними матеріалами, в тому числі в електронному вигляді.

3.4. Завдання до заліку

- вивчення нових технологій навчання в школі та підготовка доповіді на підсумкову конференцію. Доповідь повинна складатися з трьох блоків: вступ, основна частина та висновки. У вступі надається перелік нових методів та технологій навчання в конкретній школі; в основній частині описуються способи та прийоми їх застосування на уроках англійської мови, висвітлюється власний досвід їх апробації; у висновках надаються рекомендації щодо застосування найбільш ефективних методів та технологій навчання в подальшій професійній діяльності майбутнього фахівця;
- виготовлення роздавального матеріалу, тестових завдань для перевірки вмінь та навичок мовленнєвої діяльності. Зразки індивідуальних карток та тестових завдань, які застосовувалися студентом під час практики, здаються в окремому файлі груповому керівнику практики;

- вивчення та узагальнення педагогічного досвіду вчителів школи – скласти портрет-характеристику вчителя (або оформити альбом). Як правило, студент надає в окремому файлі професійний портрет-характеристику вчителя англійської мови, з яким він співпрацював під час виробничої (педагогічної) практики;
- збір матеріалу для написання випускної роботи.

Питання до заліку

1. Організація діяльності ЗЗСО. Система роботи ЗЗСО. Внутрішній розпорядок.
2. Сучасні педагогічні технології та методи, прийоми навчання в ЗЗСО.
3. Форми і принципи навчання в ЗЗСО. Передовий педагогічний досвід.
4. Види планування навчальної діяльності. Календарно-тематичне планування з англійської мови.
5. Навчальні програми для ЗЗСО з англійської мови.
6. Основні підручники та методичні посібники з англійської мови для 5-9 класів.
7. Роль і функції завідувача кабінетом англійської мови. Документація завідувача кабінетом.
8. Методи вивчення інтересів, запитів учнів підліткового віку.
9. Змістовно-методичне та матеріально-технічне забезпечення проведення уроків з англійської мови. Наочність та ТЗН.
10. Критерії оцінювання знань з певної теми. Система оцінювання знань з англійської мови за 12-ти бальною системою.
11. Функції вчителя англійської мови.
12. Типи уроків. Структура уроку.
13. Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках англійської мови у 5-9 класах.
14. Домашнє завдання на уроках англійської мови: об'єм, зміст, характер.
15. Самоаналіз та аналіз уроку з англійської мови.
16. Контроль знань. Види контролю. Різновиди контрольних робіт. Тематична атестація. Форми проведення тематичного заліку.
17. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації роботи учнів загальноосвітніх шкіл.
18. Позаурочна та позашкільна робота з фаху. Форми, методи і прийоми проведення позакласних і позашкільних заходів з англійської мови для учнів 5-9 класів.
19. Основи науково-дослідницької роботи в галузі методики викладання англійської мови. Загальна логіка та структура педагогічного дослідження.
20. Аналіз та самоаналіз позакласного заходу з фаху.

4. ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль:

- облік відвідування та знаходження студентів на базі практики (не більше ніж 40 год. на тиждень);
- відвідування викладачами – керівниками практики від університету пробних та залікових уроків студентів з наступним обговоренням;
- систематичний контроль за виконанням студентом індивідуального плану практики;

Підсумковий контроль:

- перевірка документації: «Щоденника практики» з відгуками керівників від бази практики та кафедр ХДУ, конспекти проведених уроків та виховних заходів;
- присутність на конференціях;
- складання заліку.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звітна документація складається з:

- заповненого «Щоденника практики» з оцінками за кожен вид діяльності та підсумковою оцінкою;
- папки з англійської мови та світової літератури, що містить:
 - титульний аркуш;
 - конспект залікового уроку з англійської мови, підписаний викладачем – керівником практики від кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова;
 - конспект позакласного заходу з фаху підписаний викладачем – керівником практики від відповідної кафедри.
- папки з педагогіки та психології, що містить:
 - титульний аркуш
 - сценарій виховного заходу, підписаний викладачем – керівником практики від кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту;
 - самоаналіз виховного заходу;
 - психолого-педагогічну характеристику на учня.

Звітна документація з педагогіки та психології оформлюється згідно з єдиними вимогами, розробленими кафедрою педагогіки, психології й освітнього менеджменту.

Орієнтовний перелік видів роботи в «Календарному графіку проходження практики» («Щоденник практики»)

[I блок. Навчально-методична робота –

оцінюють викладачі – керівники з практики від ХДУ]

1. Заліковий урок з англійської мови з теми «_____»
2. Заліковий урок із зарубіжної літератури з теми «_____»
3. Заліковий урок з німецької мови з теми «_____»

[II блок. Організаційно-виховна робота –

оцінюють викладачі кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту ХДУ]

4. Заліковий виховний захід (із педагогіки) з теми «_____»
5. Самоаналіз виховного заходу
6. Психолого-педагогічна характеристика учня _____ класу

[III блок. Науково-дослідна робота –

оцінює науковий керівник кваліфікаційної роботи]

7. Виконання індивідуального завдання з теми «_____» (тема випускної роботи)

Написання звіту про результати практики

Звіт студента оформлюється в друкованому вигляді на аркуші А4, 14 шрифтом, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині, обсяг – 2-3 сторінки. Звіт має містити такі обов'язкові складники:

- загальна характеристика бази практики;
- результати спостереження за роботою вчителя англійської мови з посиланням на конкретні приклади (які методи, прийоми, засоби навчання й форми роботи використовує та з якою метою, з якими проблемами й труднощами стикається протягом уроку й як їх долає, як використовує технічні й нетехнічні засоби навчання тощо);
- результати спостереження за роботою учнів на уроці англійської мови з посиланням на конкретні приклади (вік учнів, кількість, загальне враження про рівень сформованості знань і вмінь з англійської мови, які методи й засоби

навчання викликали позитивну й негативну реакцію, які форми роботи викликали зацікавленість тощо);

- загальна оцінка проходження практики (якого нового досвіду набуто, які знання поглиблено, які навички й вміння сформовано тощо);
- побажання щодо вдосконалення змісту й умов проходження практики.

Звіт має бути оригінальним твором, виконаним самостійно кожним студентом.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Підбиваючи підсумки практики, студенти письмово звітують в індивідуальному щоденнику, складають залік, беруть участь у підсумковій конференції в ЗЗСО та ХДУ. Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

Оцінка розраховується за накопичувальним принципом у такий спосіб:

Вид роботи	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
<p>1. Залікові уроки з англійської та німецької мов (1+1) * для здобувачів спеціалізації Польська мова - 1 урок з англійської мови і - 1 позакласний захід з країнознавства Польщі</p>	<p><i>Критерії оцінювання уроку іноземної мови:</i></p> <p>1. Цілеспрямованість заняття (максимум 3 бали): - тема заняття, тип; - цілі заняття (практична, загальноосвітня, виховна); - відповідність заняття виховним цілям.</p> <p>2. Структура та зміст заняття (максимум 3 бали): - фіксація етапів заняття та їх послідовність; - відповідність прийомів навчання основним цілям навчання; - раціональність співвідношення тренувальних та мовленнєвих вправ; - характеристика допоміжних засобів навчання, їх доцільність та ефективність; - розвивальна, виховна, загальноосвітня цінність мовленнєвого матеріалу заняття та вправ.</p> <p>3. Активність учнів на занятті (максимум 3 бали): - основні форми взаємодії вчителя та учнів та студентів, поетапність та послідовність; - прийоми стимуляції мовленнєвої та розумової активності учнів.</p> <p>4. Мовленнєва поведінка вчителя (максимум 3 бали): - відповідність мовлення вчителя мовленнєвим нормам, її адаптації до рівня мовленнєвої підготовки учнів до вимог програми; - ступінь володіння виразами аудиторного вжитку; - чіткість та доступність формулювання завдань; - доцільність використання рідної мови на заняттях; - співвідношення мовлення вчителя та студентів на занятті.</p> <p>5. Результативність заняття (максимум 3 бали): - чому навчилися учні на занятті; - відповідність рівня сформованості</p>	<p>30 (15+15)</p>

	<p>мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям;</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єктивність та мотивація виставлених викладачем оцінок. <p><i>При оцінці враховується звіт про практику та характеристика роботи студента методистом і груповим керівником.</i></p>	
2. Заліковий урок зі світової літератури	<p><i>Критерії оцінювання уроку світової літератури:</i></p> <p>1.Цілеспрямованість заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - тема заняття, тип; - цілі заняття (практична, загальноосвітня, виховна); - відповідність заняття виховним цілям. <p>2.Структура та зміст заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксація етапів заняття та їх послідовність; - відповідність прийомів навчання основним цілям навчання; - раціональність співвідношення вправ; - характеристика допоміжних засобів навчання, їх доцільність та ефективність; - розвивальна, виховна, загальноосвітня цінність матеріалу заняття та вправ. <p>3.Активність учнів на занятті (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні форми взаємодії вчителя та учнів, поетапність та послідовність; - прийоми стимуляції мовленнєвої та розумової активності учнів. <p>4.Мовленнєва поведінка вчителя (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність мовлення вчителя мовленнєвим нормам, її адаптації до рівня мовленнєвої підготовки учнів до вимог програми; - ступінь володіння виразами аудиторного вжитку; - чіткість та доступність формулювання завдань; - доцільність використання рідної мови на заняттях; - співвідношення мовлення вчителя та студентів на занятті. <p>5.Результативність заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - чому навчилися учні на занятті; - відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям; - об'єктивність та мотивація виставлених викладачем оцінок. <p><i>При оцінці враховується звіт про практику та характеристика роботи студента методистом і груповим керівником.</i></p>	15
3. Позакласний захід з англійської мови	<p><i>Критерії оцінювання позакласного заходу:</i></p> <p>1.Цілеспрямованість заходу (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - тема заходу, тип; - цілі заходу (практична, загальноосвітня, виховна); - відповідність заходу виховним цілям. <p>2.Структура та зміст заняття (максимум 3 бали):</p>	15

	<ul style="list-style-type: none"> - фіксація етапів заходу та їх послідовність; - характеристика допоміжних засобів, їх доцільність та ефективність; - розвивальна, виховна, загальноосвітня цінність заходу. <p>3.Активність учнів (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні форми взаємодії вчителя та учнів, поетапність та послідовність; - прийоми стимуляції мовленнєвої та розумової активності учнів. <p>4.Мовленнєва поведінка вчителя (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність мовлення вчителя мовленнєвим нормам, її адаптації до рівня мовленнєвої підготовки учнів до вимог програми; - ступінь володіння виразами аудиторного вжитку; - чіткість та доступність формулювання завдань; - доцільність використання рідної мови на заняттях; - співвідношення мовлення вчителя та студентів на занятті. <p>5.Результативність заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - чому навчилися учні на занятті; - відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям; - об'єктивність та мотивація виставлених викладачем оцінок. <p><i>При оцінці враховується звіт про практику та характеристика роботи студента методистом і груповим керівником.</i></p>	
4.Самоаналіз виховного заходу	Об'єктивність самоаналізу вираховується відносно критеріїв оцінювання заходу, вказаних вище, за п'ятьма пунктами і шкалою від одного до 15.	15
5.Психолого-педагогічна характеристика учня	Психолого-педагогічна характеристика складена особисто здобувачем з опорою на вивчені обставини та містить власну обґрунтовану думку здобувача. Оцінюється за шкалою від одного до 15, враховуючи кожен пункт характеристики.	15
6.Виконання індивідуального завдання	Виконання індивідуального завдання оцінює керівник практики від 1 до 10.	10
Разом		100

Підсумкова кількість балів за семестр

Сума балів за всі види роботи	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно

82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу